

**Türkmenistanyň Adalat ministrliği tarapyndan 2012-nji ýylyň 24-nji
ýanwarynda 619 san bilen bellige alyndy**

«Tassyklaýaryn»
Türkmenistanyň
Zähmet we ilaty durmuş taýdan
goramak ministri

_____ B.Şamyradow
2011-nji ýylyň «19» dekabry

«Ylalaşyldy»
Türkmenistanyň
Maliýe ministrliği

«Ylalaşyldy»
Türkmenistanyň
Bilim ministrliği

_____ D.Sadykow

_____ G.Mämmedowa

2011-nji ýylyň «31» dekabry

2011-nji ýylyň «31» dekabry

**Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirlikleri tarapyndan
raýatlary işçi hünärleri boýunça taýýarlamak, gaýtadan taýýarlamak
we hünär derejesini ýokarlandyrmak okuwларыny
guramagyň we maliýeleşdirmegiň tertibi hakynda
Düzgünnama**

I. Umumy düzgünler

1. Şu Düzgünnama «Ilaty iş bilen üpjün etmek hakynda» Türkmenistanyň Kanunyna we Türkmenistanyň Prezidentiniň 2011-nji ýylyň 27-nji maýyndaky «Türkmenistanda ilatyň iş bilen üpjünçilik ulgamyny kämilleşdirmek hakynda» 11 649 belgili kararyna laýyklykda işlenip taýýarlandy we Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirlikleri tarapyndan raýatlary işçi hünärleri boýunça taýýarlamak, gaýtadan taýýarlamak we hünär derejesini ýokarlandyrmak okuwларыny guramagyň we maliýeleşdirmegiň tertibini kesgitleýär.

2. Şu Düzgünnamada ulanylýan adalgalar we düşüňjeler «Ilaty iş bilen üpjün etmek hakynda» we «Bilim hakynda» Türkmenistanyň kanunларыnda, Türkmenistanyň döwlet başlangyç hünär bilimi edaralary hakynda» Düzgünnamada kesgitlenen manýlarda ulanylýar.

3. Iş gözleýän raýatlaryň hünär taýýarlygy, gaýtadan taýýarlygy we hünär derejesini ýokarlandyrmak (mundan beýläk - hünär okuwy) iş gözleýän raýatlary durmuş taýdan goramagyň çäreleri bolup durýar we olaryň zähmet bazaryndaky bäsleşik ukybyny ýokarlandyrmaga gönükdirilendir.

4. Hünär okuwy zähmet bazarynda isleg bildirilýän hünär, kâr boýunça geçirilýär we iş gözleýän raýatlaryň tölegli işiň (girdejili işiň) gözlegindäki mümkinçiliklerini ýokarlandyryýar. Hünär okuwy welaýatlaryň we Aşgabat

şäheriniň Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirlikleri (mundan beýläk - İş bilen üpjünçiligi müdirliği) bilen bellenen tertipde baglaşylan şertnama laýyklykda iş berijiler tarapyndan hödürlenýän belli bir iş ýeri üçin hünär, kär boýunça hem geçirilip bilner.

Iş gözleýän raýatlaryň hünär okuwy guralanda İş bilen üpjünçiligi müdirliği tarapyndan raýatlaryň bilimini, hünär derejesini we saglyk ýagdaýyny hasaba almak bilen olara zähmet bazarynda isleg bildirilýän (şol ugurdan okatmaga mümkinçilik bar bolan) hünäri, käre saýlap almaklyk teklip edilip bilner. Hünär okuwy raýata şol bir hünär, kär boýunça iki gezek teklip edilip bilinmez.

5. İş bilen üpjünçiligi müdirlikleri zähmet bazarynyň maglumatlaryny (çaklamalaryny) hasaba almak bilen, hünär okuwy amala aşyrylýan ýa-da amala aşyrylyp bilinjek hünärler, kärler, işiň ugurlary boýunça sebitleýin maglumatlar binýadyny döredýärler we zygyderli täzeleýärler.

6. İş gözleýän raýatlaryň hünär okuwynyň dowamlylygy we anyk möhleti tabynlygynda hünär okuw mekdebini saklaýan ministrlik, pudak edara ýa-da häkimlik bilen ylalaşylyp, Türkmenistanyň Bilim ministrliği tarapyndan tassyklanylýan degişli hünäre taýýarlygyň okuw meýilnamalary bilen kesgitlenilýär.

7. İş gözleýän raýatlaryň hünär okuwy olaryň bellenen tertipde hünär bilimi edaralary tarapyndan geçirilýän hünär synagy bilen tamamlanylýar. Hünär bilimi edaralary hünär synagyndan üstünlikli geçen iş gözleýän raýatlara olaryň degişli bilimi alandyklaryny kepillendirýän we degişli hünär bilimi edarasynyň möhüri bilen tassyklanýan döwlet nusgasyndaky resminamany berýär.

Okuwyň belli bir basgançagyňy tamamlap bilmediklere, hünär synagyny geçmediklere ýa-da hünär synaglarynda kanagatlanarsyz netijeleri gazananlara hünär bilimi edarasynnda okandygy baradaky bellenen nusgadaky kepillnama berilýär. Şunuň ýaly ýagdaýda hünär synagyny täzedan geçmegiň tertibi hünär bilimi edarasy tarapyndan Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda kesgitlenilýär.

II. Hünär okuwynyň görnüşleri

8. İş gözleýän raýatlaryň hünär okuwy okuwyň aşakdaky görnüşlerini öz içine alýar:

1) belli bir işi, işleriň toplumyny ýerine ýetirmek üçin zerur bolan, öwrenilmeli endikleri çaltlaşdyrylan görnüşde öwretmek maksady bilen geçirilýän hünär taýýarlygy;

2) täze hünärler boýunça işlemek üçin şol hünärleri edinmeklerini üpjün etmek maksady bilen geçirilýän işçileriň gaýtadan taýýarlygy;

3) hünäri bar işçileri olaryň hünär ugruny giňeltmek we utgaşdyrylýan hünärler boýunça işlemek mümkinçiliklerini almaklary üçin ikinji bir hünär boýunça okatmak;

4) bilimini, başarnygyny we endiklerini täzelemek, hünär ussatlygyny artdyrmak we olarda bar bolan hünär boýunça bäsleşige ukyplylygyny ýokarlandyrmak, şeýle hem täze enjamlary, tilsimatlary we hünär işiniň ugurlary

boýunça beýleki meseleleri öwretmek maksady bilen işçileriň hünär derejesini ýokarlandyrmak;

5) tejribede nazaryýet bilimlerini, başarnyklaryny we endiklerini emele getirmek we berkitmek, hünär borçlaryny ýerine ýetirmek üçin hünär we guramaçylyk häsiýetlerini almaklaryny üpjün etmek maksady bilen geçirilýän işçileriň tälim almaklary.

Tälim almak okuwyň özbaşdak görnüşi ýaly hem, okuw meýilnamanyň bir bölümi ýaly hem bolup biler. Zähmete hak tölemegiň ulgamynda göz önünde tutulýşyna görä tälim alýana iş beriji tarapyndan zähmet haky hem tölenilýär.

9. Geljekde telekeçilik işini guramak maksady bilen geçirilýän iş gözleýän raýatlaryň hünär okuwy hünär okuwynyň ugurlarynyň biri bolup durýar. Bu özbaşdak okuw dersi ýaly hem, okuw meýilnamasynyň bir bölümi ýaly hem bolup biler.

10. İş gözleýän raýatlaryň hünär okuwy gündizki we gündizki-gaýybana (agşamky) ýaly görnüşde amala aşyrylýar.

Hünär okuwy özüniň görnüşine baglylykda nazaryýet okuwyny, önümçilik okuwyny (tejribe okuwyny) we zerurlygyna görä tälim almaklygy öz içine alýar.

III. Okuw-önümçilik binýady we hünär okuwyny usulyýet bilen üpjün etmek

11. İş gözleýän raýatlaryň hünär okuwlary Bilim ministrliginiň, pudak edaralarynyň we häkimlikleriň tabynlygyndaky başlangyç hünär bilimi edaralarynyň okuw-önümçilik binýadynda İş bilen üpjünçiligi müdirligi bilen şu Düzgünnamanyň 1-nji goşundysyna laýyklykda baglaşylan şertnamalaryň esasynda amala aşyrylýar.

Okuw-önümçilik binýatlarynda hünär okuwy amala aşyrylan hünär bilimi edaralarynyň, Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde degişli bilim bermek we işgärleri hünäre taýýarlamak işini alyp barmaga hukuk berýän ygtyýarnamasy bolmalydyr.

12. İş bilen üpjünçiligi müdirlikleri iş gözleýän raýatlaryň hünär okuwyny amala aşyrylan hünär bilimi edaralary barada maglumatlar binýadyny döredýärler we ony yzygiderli täzeleýärler.

13. İş gözleýän raýatlaryň hünär okuwynyň usulyýet (okuw-meýilnamalaýyn resminamalary, okuw usullary, usulyýet gollanmalary, maslahat bermeler (rekomendasiýa), gözükdirmeler we düzgünnamalar) bilen üpjün edilmegini Türkmenistanyň Bilim ministrligi amala aşyrylar.

IV. Hünär okuwyny guramak

14. İş gözleýän raýatlaryň hünär okuwy özüniň görnüşine baglylykda dürli möhletler we ugurlar boýunça hünär bilimi maksatnamalaryny durmuşa geçirmekligi göz önünde tutýar.

15. İş gözleýän raýatlaryň hünär okuwy aşakdaky ýagdaýlarda İş bilen üpjünçiligi müdirlikleriniň ýollaýyş hatlary boýunça amala aşyrylýar:

hünär taýýarlygynyň ýa-da zerur hünär derejesiniň ýoklugy sebäpli, raýata ýararly (laýyk) iş tapmak mümkin bolmasa;

hünär tejribesine laýyk gelyän işiň ýoklugy sebäpli, raýatyň hünärini üýtgetmeklik zerur bolsa;

öňki hünäri boýunça işi ýerine ýetirmek ukybyny ýitiren bolsa.

16. Iş bilen üpjünçiligi müdirliği iş gözleýän raýatlaryň hünär okuwyny guramak boýunça alyp barýan işinde ýerine ýetiriji häkimiýet edaralary, bilimi dolandyrýan edaralar, hünär bilimi edaralary, iş berijiler bilen ýakýndan özara arkalaşykly hereket edýär.

17. Hünär okuwyna mätäçlik çekýän iş gözleýän raýatlaryň sany zähmet bazarynyň seljermesi we çaklamasy esasynda hünär we hünär derejesi boýunça aýratynlykda Iş bilen üpjünçiligi müdirliği tarapyndan kesgitlenýär (hasaplanýar). Şunda iş berijiler tarapyndan öz hasaplaryna okadylmagy üçin sargyt edilen hünärler boýunça okadyljaklaryň sany aýratynlykda görkezilýär.

Hünär okuwyna mätäçlik çekýän iş gözleýän raýatlaryň sany, çykdaýlaryň bellenen düzümine laýyklykda şol maksat üçin zerur bolan maliýe serişdelerini kesgitlemek üçin hem-de Iş bilen üpjünçiligi müdirliği tarapyndan hünär bilimi edaralaryna hünär okuwu boýunça sargytlary etmek üçin esas bolup durýar.

18. Iş gözleýän raýatlary hünär okuwyna ibermekden öň hünäre gönükdirmek işi geçirilýär. Hünäre gönükdirmek işi hünärler boýunça maglumatlary, maslahatlary bermek arkaly geçirilýär we bu Iş bilen üpjünçiligi müdirlikleri tarapyndan amala aşyrylýar.

Hünär okuwyna iberilen iş gözleýänleriň resminamalaryny kabul etmegiň möhletleri, giriş synaglarynyň guralyşynyň, başlangyç hünär okuw mekdebine seçip almagyň we kabul etmegiň tertibi hünär bilimi edarasy bilen ylalaşylyp, Türkmenistanyň Bilim ministrligi tarapyndan tassyklanan tertibe laýyklykda kesgitlenýär.

19. Iş gözleýän raýatlary bellenen tertipde hünär okuwyna ibermek Iş bilen üpjünçiligi müdirlikleri tarapyndan toparlaryň ýygnaýmagy bilen baglylykda ýylyň bütin dowamynda amala aşyrylýar.

20. Okuw toparlary ady bir ýa-da ýakyn hünärler, kärler, şeýle hem bilim taýýarlyklaryny we amaly tejribelerini hasaba almak bilen beriljek derejesine görä biri-birine golaý hünär derejeleri boýunça okuwa iberilýän adamlardan düzülýär (toplanýar).

Iş gözleýän raýatlar okadylanda okuw toparlarynyň 20 adamdan az bolmadyk san bilen düzülmeği (toplanmagy), eger-de zerur bolan ýagdaýynda aýratynlykda okatmak şerti bilen maslahat berilýär.

Okuwa iberilýänleriň sany topar düzmeklige mümkinçilik bermeýän halatynda, olar okadyljak hünärleri, kärleri boýunça hünär bilimi edarasynyň özi tarapyndan düzülen okuw toparyna goşulyp okadylýar.

21. Iş gözleýän raýatlaryň hünär okuwyny amala aşyryýan hünär bilimi edaralary okuwuň başlanýandygy we haçan tamamlanýandygy barada deňişli buýrugy çykaryp, bu barada raýatlary okuwa iberen Iş bilen üpjünçiligi müdirligine habar berýärler.

22. İş gözleýän raýatlary hünär okuwyna iberen İş bilen üpjünçiligi müdirliği hünär bilimi edaralary bilen bilelikde okadylýan raýatlaryň okuw meýilnamalaryny we maksatnamalaryny ýerine ýetirişlerine, olaryň gatnaşygyna we ýetişiğine gözegçilik etmeklige gatnaşyp bilerler. İş bilen üpjünçiligi müdirliği hünär bilimi edaralaryndan okadylýanlaryň gatnaşygy we ýetişiği barada maglumatlary alýar. Şeýle maglumatlaryň berilmeli möhleti we döwürleýinligi okuw boýunça baglaşylan şertnamada kesgitlenýär.

23. Hünäri boýunça laýyk işi teklipl etmäge mümkinçilik bolmadyk, işçi hünärini edinmäge we şol hünär boýunça işlemäge isleg bildiren hünärmenleriň hataryndan bolan, iş gözleýän raýatlar hem İş bilen üpjünçiligi müdirliği tarapyndan hünär okuwyna iberilip bilner.

24. İş bilen üpjünçiligi müdirliği tarapyndan hünär okuwyna iberilen raýatlaryň okuwu tamamlamanka okuwdan boşadylmagy İş bilen üpjünçiligi müdirliğini hökmany suratda habarly etmek arkaly hünär bilimi edarasy tarapyndan olaryň kesgitlenen tertibine laýyklykda amala aşyrylýar. Şu Düzgünnamanyň 26-njy bölüminiň 1-nji bendine degişli döwlet býujetiniň hasabyna hünär okuwyny geçýän esasy sebäpler bolmazdan okuwyny bes edende, onuň gaýtadan döwlet býujetiniň hasabyna hünär okuwuny geçmäge hukugy ýokdur we ol bu boýunça edilen harajatlaryň öwezini İş bilen üpjünçiligi müdirliği bilen baglaşylýan şertnama laýyklykda dolmaga borçludyr.

25. İş berijiler baglaşylan şertnamanyň esasynda hünär okuwyny geçen raýatlary iş bilen üpjün etmäge borçludylar.

V. İş gözleýän raýatlaryň hünär okuwynyň maliýeleşdirilişi

26. Hünär okuwu döwlet býujetiniň hasabyna, sargyt edýän kärhananyň hasabyna we raýatlaryň öz hasaplaryna maliýeleşdirilýär.

1) Döwlet býujetiniň hasabyna şular maliýeleşdirilýär:

- kärhanalaryň ýatyrylmagy ýa-da işiniň bes edilmegi, işgär sanynyň ýa-da wezipe sanawynyň gysgaldylmagy bilen bagly iş ýerini ýitiren adamlar;

- medisina anyklaýyşynyň netijenasyna laýyklykda, saglyk ýagdaýy gulluk wezipelerini ýerine ýetirmäge päsgel bermeýän, öz saglygyna we beýleki raýatlaryň zähmetine howp salmaýan maýyp adamlar;

- radiasiýa heläkçiliginiň netijesinden ejir çeken adamlar;

- maşgalada ýeke-täk ekleýji bolup duran adamlar;

- bir ýa-da ondan köp kämillik ýaşyna ýetmedik çagany ýeke terbiýeleýän ene-atalar ýa-da olaryň ornuny tutýan adamlar.

2) Kärhanalaryň, guramalaryň, edaralaryň we hususy telekeçileriň sargydy boýunça hünär okuwyny geçýän raýatlaryň hünär okuwu sargyt eden kärhananyň, guramanyň, edaranyň ýa-da hususy telekeçiniň hasabyna maliýeleşdirilýär. Şeýle ýagdaýda hünär okuwuny geçmek boýunça raýatyň we işberijiniň hukuklary we borçlary olaryň arasynda baglaşylýan şertnama arkaly kesgitlenýär.

3) Beýleki halatlarda hünär okuwy raýatlaryň öz hasaplaryna ýa-da Türkmenistanyň kanunçylyk namalaryna laýyklykda beýleki çeşmeleriň hasabyna maliýeleşdirilýär.

27. Şu Düzgünnamanyň 26-njy bölüminiň 1-nji bendine degişli iş gözleýän raýatlaryň hünär okuwynyň maliýeleşdirilişi iş bilen üpjün etmek boýunça döwlet syýasatyny durmuşa geçirmäge gönükdirilen döwlet býujetiniň serişdeleriniň hasabyna amala aşyrylýar.

Görkezilen raýatlary döwlet býujetiniň serişdeleriniň hasabyna hünär okuwyny geçmäge degişli etmek aşakdaky resminamalaryň esasynda amala aşyrylýar:

- kärhanalaryň ýatyrylmagy ýa-da işiniň bes edilmegi, işgär sanynyň ýa-da wezipe sanawynyň gysgaldylmagy bilen bagly iş ýerini ýitiren adamlar üçin – zähmet şertnamasyny bes etmegiň (ýatyrylmagynyň) esaslaryny görkezýän zähmet depderçä bellenen tertipde girizilen ýazgy ýa-da iş berijiniň buýrugynyň nusgasy;

- radiasiýa heläkçiliginiň netijesinden ejir çeken adamlar üçin – olaryň ýaşayan ýerlerindäki harby wekillikleriň berýän kepillnamalary ýa-da radiasiýa heläkçiliginiň netijesinden ejir çekendigini tassyklaýan Türkmenistanyň hereket edýän kanunçylyk namalarynda kesgitlenen beýleki resminamalar;

- maşgalada ýeke-täk ekleyji bolup duran adamlar üçin – ýerli öz-özünü dolandyryş ýa-da ýaşayyş jaý - jemagat edaralarynyň berýän güwänamalary. Şunda maşgala agzalarynyň hiç ýerde işlemeýändigini görkezilýär;

- bir ýa-da ondan köp kämillik ýaşyna ýetmedik çagany ýeke terbiýeleýän ene-atalar ýa-da olaryň ornuny tutýan adamlar üçin - ýerli öz-özünü dolandyryş ýa-da ýaşayyş jaý - jemagat edaralarynyň berýän güwänamalary we nikada durmaýandygy barada raýatlyk ýagdaýynyň namalar ýazgysy (RÝNÝ) bölüminiň berýän güwänamasy.

28. İş gözleýän raýatlaryň hünär okuwy üçin harajatlar İş bilen üpjünçiligi müdirlikleri tarapyndan şol okuwa sebitde emele gelen mätäç bolan raýatlaryň çaklama sanyndan, okuwyň ortaça dowamlylygynyň we hünär bilimi edarasy tarapyndan kesgitlenilýän nyrhynyň görkezijilerinden ugur alnyp hasaplanylýar.

29. İş bilen üpjünçiligi müdirliği tarapyndan şu Düzgünnamanyň 26-njy bölüminiň 1-nji bendine degişli iş gözleýän raýatlaryň hünär okuwynyň maliýeleşdirilişi Türkmenistanyň Maliýe ministrligi tarapyndan tassyklanýan Türkmenistanyň Döwlet býujetiniň serişdeleriniň baş paýlaýjylaryň, paýlaýjylaryň we alyjylaryň harytlar, hyzmatlar we ýerine ýetirilen işler üçin çykdajylarynyň töleglerini geçirmegiň tertibine laýyklykda şu Düzgünnamanyň 4-nji goşundysy esasynda amala aşyrylýar.

VI. İş gözleýän raýatlaryň hünär okuwy boýunça hasaba alyş we hasabatlylyk

30. İş bilen üpjünçiligi müdirlikleri iş gözleýän raýatlaryň, olardan hünär okuwyna iberilenleriň hasabyny alyp barýarlar. İş bilen üpjünçiligi müdirlikleri hünär okuwy boýunça özüniň işi barada Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş

taýdan goramak ministrligi tarapyndan bellenen nusgada we möhletde, şeýle hem hünär okuwy barada maglumaty ilatyň işe ýerleşdirilişi hakyndaky döwlet statistiki hasabatyna laýyklykda agzalan ministrligiň salgysyna berýär.

31. Türkmenistanyň Bilim ministrligi, Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrligi hünär bilimi edaralarynda hünär okuwynyň geçirilişiniň möhletlerine we hiline gözegçiligi alyp barýarlar.

Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirlikleri tarapyndan raýatlary işçi hünärleri boýunça taýýarlamak, gaýtadan taýýarlamak we hünär derejesini ýokarlandyrmak okuwlaryny guramagyň we maliýeleşdirmegiň tertibi hakynda Düzgünnama 1-nji goşundy

Hünär okuwy boýunça şertnama

№ _____ « ____ » _____ 20 __ ý.

_____ welaýatynyň (Aşgabat şäheriniň) Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirliginiň (mundan beýläk – Müdirlik) adyndan şu müdirligiň Düzgünnamasy esasynda hereket edýän başlyk _____, bir tarapyndan
(Familiýasy, ady, atasynyň ady)

we _____
(hünär bilimi edarasynyň doly ady)

hünär bilimi edarasynyň adyndan, şu edaranyň Tertipnamasy esasynda hereket edýän başlyk _____
(Familiýasy, ady, atasynyň ady)

beýleki tarapyndan, «Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirlikleri tarapyndan raýatlary işçi hünärleri boýunça taýýarlamak, gaýtadan taýýarlamak we hünär derejesini ýokarlandyrmak okuwlaryny guramagyň we maliýeleşdirmegiň tertibi hakynda» Düzgünnama laýyklykda şu Şertnamany baglaşdylar.

1. Şertnamanyň meselesi

Hünär bilimi edarasynyň _____
raýat(lar)a _____
(familiýasy, ady, atasynyň ady ýa-da san)

_____ hünäri
(hünäriň ady)

boýunça hünär okuwyny şu Şertnamada göz önünde tutulan talaplara we şertlere laýyklykda ýerine ýetirmegi, Müdirligiň bolsa, şol hyzmaty kabul edip, bellenen tertipde tölegini geçirmegi şu Şertnamanyň meselesi bolup durýar.

Okuwyň möhleti 20 __ ý. « ____ » _____ -dan 20 __ ý. « ____ » _____ - ne çenli.
Şertnamanyň möçberi _____
(jemi san görnüşde we ýazmaça)

Hünär okuwynyň görnüşi _____
(işçi hünärmenlerini taýýarlamak, gaýtadan taýýarlamak we hünär derejesini ýokarlandyrmak)

2. Taraplaryň borçlary

2.1. Müdirlik:

2.1.1. Raýatlary Hünär bilimi edarasy hünär okuwyny geçmek üçin bellenen tertipde ýollaýyş haty bilen iberýär.

2.1.2. Şertnamanyň şertleriniň (okuwyň hiliniň, meýilnamalaryň, okuwyň möhletleriniň berjaý edilşiniň), şeýle hem okuwa iberilen raýatlaryň gatnawynyň, ýetişiginiň we dersiň tamamlanandan soňra olaryň hünär synagyny ýerine ýetirilişiniň gözegçiligini amala aşyrýar.

2.1.3. Müdirlik tarapyndan okuwa iberilen raýatlaryň hünär okuwyna şu Şertnamanyň 3.2, 3.3. bentlerine laýyklykda tölegini amala aşyrýar.

2.2. Hünär bilimi edarasy:

2.2.1. Müdirlik tarapyndan okuwa iberilen iş gözleýän raýatlara şu Şertnamanyň 1.1 bendine laýyklykda hünär okuwyny geçýär.

2.2.2. Okuw prosesini, işgärleri seçip almagy we ýerli-ýerinde goýmagy özbaşdak amala aşyrýar, baha bermek ulgamyny saýlap alýar, okuwçylaryň okuwa ýetişiginiň aralyk jemlemesini geçirmegiň tertibini we möhletlerini kesgitleýär.

2.2.3. Okuwyň başlanýandygy we haçan tamamlanýandygy barada degişli buýrugy çykaryp, onuň göçürmesini okuw başlanyndan soň 3 günden gijä galman Müdirlige iberýär.

2.2.4. Her aýyň 3-inden gijä galman ýollaýyş haty esasynda hünär okuwyny geçýän raýata onuň geçen aýda okuwa ýetişişi barada güwanamany berýär.

2.2.5. Raýaty okuwyny tamamlamazdan öň şu aşakdaky halatlarda okuwdan çykarmak meselesini Müdirlik bilen ylalaşýar:

- hünär okuwyna iberilen raýatyň ýetişmezligi;
- raýatyň okuwa gatnamagyny özbaşdak bes etmegi;
- raýatyň okuwa kabul edilenden soň işe ýerleşendigi sebäpli hünär okuwundan boýun gaçyrmagy we beýleki sebäpler boýunça.

2.2.6. Raýatyň hünär okuwyny tamamlandygy barada buýruk çykaryp, ony Müdirlige iberýär.

2.2.7. Hünär okuwyny tamamlan raýata okap alan hünär derejesini tassyklaýan bellenen nusgadaky resminamany berýär.

2.2.8. Raýatlar hünär okuwyny tamamlandan soň hasap - fakturany, hünär okuwyny geçen raýatlaryň sanawuny goşmak bilen hünär okuwy boýunça edilen hyzmatlary tabşyrmaklygyň - kabul etmekligiň delilnamasyny, edilen hyzmatlar boýunça gutarnykly hasaplaşyk üçin tölegleri geçirmekligiň hasabyny berýär.

3. Şertnamanyň hereket edýän möhleti we töleginiň tertibi

3.1. Şu Şertnama 20__nji ýylyň ____-dan 20__nji ýylyň ____ na çenli hereket edýär.

3.2. Müdirlik Hünär bilimi edarasynyň çykaryp beren, harajatlaryň smetasy bilen ylalaşylan hasaplarynyň we edilen hyzmatlary tabşyrmaklygyň - kabul etmekligiň delilnamasy esasynda bilim hyzmatlary üçin tölegleri, şu ugra gönükdirilen serişdeleriň çäklerinde amala aşyrýar. Töleg sanalan resminamalar berlenden soňra hasaplaşygyň nagt däl görnüşinde geçirilýär.

3.3. Müdirlik iş gözleýän raýatlaryň hünär okuwy maliýeleşdirilende okuw prosesini üpjün etmek maksady bilen, edilýän hyzmatlaryň umumy bahasynyň 30 göteriminden geçmeýän möçberde hyzmatlar üçin öňünden tölegi geçirip biler.

4. Jemleýji düzgünleri

4.1. Şu Şertnama taraplaryň ylalaşygy boýunça üýtgedilip ýa-da ýatyrylyp bilner. Şu Şertnama ähli üýtgetmeler we goşmaçalar, diňe eger-de olar ýazmaça görnüşinde baglaşylanda we iki tarapyň hem ygtyýarly wekilleri tarapyndan gol çekilende hakyky hasaplanylýar. Şeýle görnüşde baglaşylan goşmaça ylalaşyklar şu Şertnamanyň aýrylmaz bölegi bolup durýar.

Şu Şertnamany ýerine ýetirmekden birtaraplaýyn boýun gaçyrmaga diňe Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen halatlarda ýol berilýär.

4.2. Taraplaryň her biri şu Şertnamadaky borçlary ýerine ýetirmekde biribirine ýokary derejede ýardam berýär, okuwyň netijeliligini we hilini ýokarlandyrmak boýunça özlerine bagly bolan çäreleri öz wagtynda durmuşa geçirýär.

4.3. Şu Şertnamanyň şertleriniň ýerine ýetirilmezligi ýa-da bolmalysy ýaly ýerine ýetirilmezligi üçin taraplar Türkmenistanyň kanunçylygy bilen bellenen hukuk jogapkärçiligini çekýärler.

4.4. Şu Şertnama boýunça jedeller ýüze çykan halatynda taraplar olary özbaşdak düzgünleşdirmek üçin ähli mümkin bolan çäreleri durmuşa geçirmäge borçludyr. Şu Şertnamadan gelip çykýan jedeller boýunça ylalaşyga gelinmedik ýagdaýynda olar kazyýetde seredilmäge degişlidir.

4.5. Şu Şertnama iki nusgada düzüldi we olaryň her biriniň birmeňzeş hukuk güýji bardyr. Taraplaryň her birinde şu Şertnamanyň bir nusgasy saklanýar.

4.6. Okuw maksatnamasy, harajatlaryň ylalaşylan smetasy we hünär okuwyna iberilen raýatlaryň sanawy hem-de edilen hyzmatlary tabşyrmaklygyň - kabul etmekligiň delilnamasy şu Şertnamanyň aýrylmaz bölegi bolup durýarlar.

5. Taraplaryň hukuk salgylary we bank rekwizitleri

(welaýat, Aşgabat şäher)

Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirligi
Salgysy:

(Hünär bilimi edarasynyň ady)

Salgysy:

Bankyň rekwizitleri
Ilatyň iş bilen üpjünçiligi
müdirliginiň başlygy

” ” (goly)
_____ 20__ ý.

Bankyň rekwizitleri
Hünär bilimi edarasynyň başlygy

” ” (goly)
_____ 20__ ý.

Möhür üçin ýer

Möhür üçin ýer

Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirlikleri tarapyndan raýatlary işçi hünärleri boýunça taýýarlamak, gaýtadan taýýarlamak we hünär derejesini ýokarlandyrmak okuwlaryny guramagyň we maliýeleşdirmegiň tertibi hakynda Düzgünnama 2-nji goşundy

Hünär okuwyna ýollaýyş haty

_____ welaýatynyň (Aşgabat ş.) Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirligi

(hünär okuwa iberilýän iş gözleýän raýatyň familiýasy, ady, atasynyň ady)

(hünäriň ady)

_____ hünär boýunça
20__ ý. «__» _____ -dan 20__ ý. «__» _____ - ne çenli möhlet we
_____ sagat okuwynyň dowamlylygy bilen _____

(hünär okuwyny geçýän okuw edarasynyň ady)

hünär okuwyny geçmek üçin iberýär.

Ýollaýyş haty Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirligi bilen okuw edarasynyň arasynda 20__ ý. «__» _____ baglaşylan _____ belgili şertnama laýyklykda ýazylyp berildi.

Hünär bilimi edarasynyň salgysy: _____

Ýollaýyş hatynyň berlen senesi: 20__ ý «__» _____

Müdirliğin başlygy

(goly, möhür ýeri)

(Familiýasy, ady we atasynyň ady)

(kesilýän ýer)

Okuwa kabul edilendigi barada tassyknama

(Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirligine tabşyrylýar)

Raýat _____
(familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ hünäri boýunça
(hünäriň ady)

_____ tarapyndan
(hünär okuwyny geçýän okuw edarasynyň ady)

20__ ý. «__» _____ -dan 20__ ý. «__» _____ çenli okuw
möhleti bilen hünär okuwyny geçmäge kabul edildi.

Esas: «__» _____ 20__ ý. _____ belgili buýruk.

Hünär bilimi edarasynyň başlygy

_____

(Familiýasy, ady we atasynyň ady)

20__ ý. «__» _____

(goly, möhür ýeri)

Okuw edarasy tarapyndan
doldurylýar

Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirlikleri tarapyndan raýatlary işçi hünärleri boýunça taýýarlamak, gaýtadan taýýarlamak we hünär derejesini ýokarlandyrmak okuwlaryny guramagyň we maliýeleşdirmegiň tertibi hakynda Düzgünnama 3-nji goşundy

_____ welaýatynyň (Aşgabat ş.)
Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirliginiň başlygyna

Okuwa ýetişişi barada güwänama

_____ hünär (kär)
boýunça hünär okuwyny geçmek üçin _____

_____ iberilen,
(hünär okuwyny geçýän okuw edarasynyň ady)

_____ raýata berildi.
(hünär okuwa iberilen iş gözleýän raýatyň familiýasy, ady, atasynyň ady)

Ol 20__ ý. «__» _____ -dan 20__ ý. «__» _____ - ne çenli okuwyň
dowamynda jemi _____ sagat,
(goýberilen sagatlaryň sany, san we harplar bilen)

şol sanda _____ sagat okuwy sebäpsiz goýberdi.
(goýberilen sagatlaryň sany, san we harplar bilen)

Hünär bilimi edarasynyň başlygy

_____
(Familiýasy, ady we atasynyň ady)

(goly, möhür ýeri)

20__ ý. «__» _____

Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirlikleri tarapyndan raýatlary işçi hünärleri boýunça taýýarlamak, gaýtadan taýýarlamak we hünär derejesini ýokarlandyrmak okuwlaryny guramagyň we maliýeleşdirmegiň tertibi hakynda Düzgünnama 4-nji goşundy

Hünär okuwy boýunça edilen hyzmatlary tabşyrmaklygyň - kabul etmekligiň delilnamasy

Biz, aşakda gol çekýänler _____ welaýatynyň (Aşgabat ş.) Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirliginiň başlygy _____
(familiýasy, ady, atasynyň ady)
we _____ hünär bilimi edarasynyň
(hünär bilimi edarasynyň ady)

başlygy _____
(familiýasy, ady, atasynyň ady)

20__ ý. «__» _____ baglaşylan _____ belgili şertnama boýunça ýerine ýetirilen hyzmatlaryň tabşyrylmagyny we kabul edilmegini geçirdik.

20__ ý. «__» _____ baglaşylan _____ belgili şertnama laýyklykda
20__ ý. «__» _____ -dan 20__ ý. «__» _____ çenli okuw möhleti bilen, raýat _____
(hünär okuwa iberilen raýatyň familiýasy, ady, atasynyň ady) (klassifikator boýunça hünäriň ady we kody)

_____ hünäri boýunça hünär okuwy geçirilen.

Berilen hünär derejesini tassyklaýan şahadatnamanyň belgisi: _____

Şahadatnamanyň berlen senesi: 20__ ý. «__» _____

Taraplaryň biri-birine şikaýaty ýok.

_____
(welaýat, Aşgabat şäher)

Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirligi

Salgysy:

_____
(Hünär bilimi edarasynyň ady)

Salgysy:

Bankyň rekwizitleri

Ilatyň iş bilen üpjünçiligi

müdirliginiň başlygy _____

(goly)

” ” _____ 20__ ý.

Bankyň rekwizitleri

Hünär bilimi edarasynyň başlygy

_____

(goly)

” ” _____ 20__ ý.

Möhür üçin ýer

Möhür üçin ýer

Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirlikleri tarapyndan raýatlary işçi hünärleri boýunça taýýarlamak, gaýtadan taýýarlamak we hünär derejesini ýokarlandyrmak okuwlaryny guramagyň we maliýeleşdirmegiň tertibi hakynda Düzgünnama 5-nji goşundy

Iş gözleýän raýatyň hünär okuwyny geçmegi barada şertnama

№ _____

" ____ " _____ 20 ____ ý.

_____ welaýatynyň (Aşgabat şäheriniň) Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirliginiň (mundan beýläk – Müdirlik) adyndan şu müdirligiň Düzgünnamasy esasynda hereket edýän başlyk _____,

(Familiýa, ady, atasynyň ady)

bir tarapyndan we Müdirlikde iş gözleýän hökmünde hasaba alnan raýat (mundan beýläk – Raýat) _____, pasport _____

(Familiýa, ady, atasynyň ady)

(seriýa, belgi)

berlen,

(kim tarapdan berlen, haçan)

beýleki tarapyndan, aşakdakylar barada şu Şertnamany baglaşdylar.

1. Şertnamanyň meselesi

Müdirlik iş gözleýän raýaty hünär okuwy geçmek maksady bilen Hünär bilimi edarasyna iberýär, raýat bolsa, hünär okuwyny tamamlandygy barada resminamany Müdirlige görkezmäge borçlanýar.

2. Taraplaryň borçlary

2.1. Müdirlik:

2.1.1. Hünär almak, hünär boýunça gaýtadan taýýarlamak, hünär derejesini ýokarlandyrmak (gereginiň aşagyny çyzmaly) maksady bilen raýaty _____ hünäri

(hünäriň, käreň ady)

boýunça _____

(Hünär bilimi edarasynyň ady)

_____ 20 ____ ý. « ____ » _____ -dan 20 ____ ý. « ____ » _____ çenli iberýär.

2.1.2. Görkezilen hasaplama boýunça raýatyň okuwy üçin Hünär bilimi edarasyna tölegini geçirýär;

2.1.3. Hünär bilimi edarasy bilen bilelikde okuwyň hiline gözegçiligini amala aşyrýar;

2.1.4. Okuw gutarandan soňra, bar bolan boş iş ornunlary boýunça raýatyň alan hünärine (kärine, hünär derejesine) laýyklykda işe iberýär.

2.1.5. Hünär taýýarlygy döwründe raýat işe ýerleşen ýagdaýynda onuň hünär taýýarlygynyň maliýeleşdirilmeginiň bes edilmegi baradaky çözüdi kabul edýär.

2.2. Raýat:

2.2.1. Okuwa bellenen möhletde başlaýar, okuw maksatnamada doly göwrümüne laýyklykda hünär okuwyny geçýär, kesgitlenen tertipde synagdan geçýär we alnan hünäri baradaky resminamany 5 günüň dowamynda Müdirlige görkezýär.

2.2.2. Hünär okuwyny döwründe işe ýerleşen ýagdaýynda iş berijini, hünäri (wezipäni), şertnamanyň hereket edýän möhletini görkezmek bilen Müdirliği habardar edýär.

2.2.3. Müdirligiň hünär okuwynyň hakyky harajatlarynyň aşakdaky halatlarda öwezini dolýar:

a) Müdirliği habardar etmezden işe ýerleşse;

b) okuwyny tamamlanmazdan öň Hünär bilimi edaradan sebäpsiz ýagdaýlara görä çykarylsa.

3. Şertnamanyň şertleri

3.1. Şu şertnama boýunça taraplaryň arasyndaky ýüze çykýan jedeller kanunçylykda bellenen tertipde çözülýär.

3.2. Şu şertnama iki tarapyň gol çekilen gününden güýje girýär we okuwyny döwründe hereket edýär. Şertnama taraplaryň haýsy hem bolsa biri tarapyndan beýleki tarapa hökman habar bermek bilen bir aýdan gijä galman ýatyrylyp bilinýär.

3.3. Şertnama iki nusgada düzülde, her bir tarapda bir nusgadan saklanýar.

3.4. Her bir tarap şertnamada kabul edilen borçlary ýerine ýetirmäge birek-birege ýardam bermäge borçlanýar.

Taraplaryň salgylary

Müdirlik _____

Raýat _____

Taraplaryň gollary

Müdirligiň başlygy _____

" " _____ 20 ____ ý.

Möhür üçin ýer

Raýat _____

" " _____ 20 ____ ý.

Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirlikleri tarapyndan raýatlary işçi hünärleri boýunça taýýarlamak, gaýtadan taýýarlamak we hünär derejesini ýokarlandyrmak okuwlyrny guramagyň we maliýeleşdirmegiň tertibi hakynda Düzgünnama 6-njy goşundy

Hünär okuwyna ugratmak barada _____ belgili çözügüt

« _____ » _____ 20__ ý.

Raýat _____
(fämiliýa, ady, atasynyň ady)
hünär (kär) boýunça _____
(hünäriň, käriň ady))

möhleti _____ -dan _____ çenli
_____ hünär
(hünär okuwynyň görnüşi)

okuwyna ugratmaga hödürülenýär.

Hasaba alyş belgisi: _____, ýaşy _____
(iş gözleýäniň hasaba alyş kartasynyň belgisi) (doglan günü, aýy, ýyly)

Pasport _____
(seriýa, belgi)

Bilimi boýunça hünäri (kär) _____
Hünär (kär) boýunça soňky iş ýeri _____

Soňky 5 ýylyň dowamynda hünärini ýokarlanmadygy hakynda maglumat

Ortaça aýlyk iş haky _____
Ekleýjileriň barlygy _____
Hünäre ýaramlylygy _____
Hünär taýdan maslahat bermegiň netijesi _____
Okuw boýunça hünärmen _____
(goly, fämiliýa, ady, atasynyň ady)

Ugratmaly:
raýat _____
(fämiliýa, ady, atasynyň ady)

_____ Hünär bilimi edarasyna
(hünär bilimi edarasynyň ady)

Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirliginiň başlygy _____
(goly, fämiliýa, ady, atasynyň ady)

Hünär okuwynyň guramagyň we maliýeleşdirmegiň tertibi bilen tanyşdym.

_____ (sene)

_____ (ugradylan raýatyň goly)

Ilatyň iş bilen üpjünçiligi müdirlikleri tarapyndan raýatlary işçi hünärleri boýunça taýýarlamak, gaýtadan taýýarlamak we hünär derejesini ýokarlandyrmak okuwlaryny guramagyň we maliýeleşdirmegiň tertibi hakynda Düzgünnama 7-nji goşundy

Iş gözleýän raýatlaryň hünär okuwy barada arzasy

Maňa, _____,
(Familiýa, ady, atasynyň ady)

iş gözleýän raýatlar üçin _____ hünär
(sebäbini görkezmeli)

okuwyna ýollaýyş haty bermegiňizi haýyş edýärin.

Hünär okuwyna ugradylymda meniň şahsy maglumatym Ilaty iş bilen üpjünçiligi müdirliğine gowşurylýandygy barada habarym bar.

"__" _____ 20__ ý.

_____
Raýatyň goly